

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยผ่านระบบการจัดสวัสดิการสังคมโรงเรียนผู้สูงอายุ
ตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์
Development of quality of life for the elderly through the welfare of the elderly
school Lao Oi Sub-district Rong Kham District Kalasin Province.

ชนชาติ อิมสมบัติ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

E-mail: Social Welfare_ sss@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยผ่านระบบการจัดสวัสดิการสังคมโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ 2. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยผ่านระบบการจัดสวัสดิการสังคมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการศึกษาแบบเชิงคุณภาพ มีกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น 40 คน เครื่องมือที่ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบสังเกต ผลการวิจัยพบว่า 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบปัญหา 3 ด้าน ได้แก่ 1.1 สภาพปัญหาด้านสุขภาพอนามัย 1.2 สภาพปัญหาด้านเศรษฐกิจ 1.3 สภาพปัญหาด้านสังคม 2. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยผ่านระบบการจัดสวัสดิการสังคมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้สูงอายุในชุมชนตำบลเหล่าอ้อยมีความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาและสร้างการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยได้นำสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนมาปรับประยุกต์ใช้ผ่านหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลเหล่าอ้อย บนพื้นฐานแนวคิดของการสร้างคุณภาพชีวิตและสังคม สามารถนำไปสู่การปฏิบัติใช้ได้จริง จำนวน 10 หลักสูตร ได้แก่ 1. หลักสูตรวิชาการ ได้แก่ 1.1 การเรียนรู้ภาษาไทย 1.2 การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 1.3 การเรียนรู้คณิตศาสตร์ 1.4 การเรียนรู้สังคม/ความรู้ทั่วไป และ 1.5 การเรียนรู้กฎหมาย พ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ 2. หลักสูตรวิชาดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ได้แก่ 2.1 การศึกษายาสมุนไพรพื้นบ้านที่มีสรรพคุณในการดูแลรักษาโรคเบื้องต้นตามภูมิปัญญาท้องถิ่น 2.2 การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพที่ดีทั้งสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิตใจ 2.3 การโภชนาการ/การรับประทานอาหารให้ถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับช่วงวัย 2.4 การอนามัยของช่องปาก และ 2.5 การตรวจสุขภาพประจำปี 3. หลักสูตรวิชาส่งเสริมอาชีพ ได้แก่ 3.1 การฝึกอาชีพตามความถนัด เช่น ทำไม้กวาด ผ้าทอ ดอกไม้จันทน์ การทำบายศรี งานฝีมือ เป็นต้น 3.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาชีพภูมิปัญญาในท้องถิ่น และ 3.3 การเรียนรู้หลักการตลาด/การส่งเสริมการขาย 4. หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ชุมชน ได้แก่ 4.1 การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชุมชน 4.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การเมือง/การปกครองจากอดีตถึงปัจจุบัน 5. หลักสูตรวิชา

ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี ได้แก่ 5.1 การเรียนรู้หลักพุทธศาสนากับการนำมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน 5.2 การเรียนรู้วัฒนธรรมและประเพณีฮีตสิบสองคองสิบสี่ของชาวอีสาน 6. หลักสูตรวิชาภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ 6.1 กิจกรรมการอนุรักษ์/ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น 6.2 กิจกรรมการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 6.3 กิจกรรมวิถีชีวิตกับการดำรงอยู่ในสังคม 7. หลักสูตรวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 7.1 เรียนรู้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ 7.2 การสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 7.3 เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจ และ 7.4 การดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ 8. หลักสูตรวิชาการใช้โทรศัพท์มือถือ และการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ได้แก่ 8.1 การใช้โทรศัพท์มือถือ 8.2 การใช้สื่ออินเทอร์เน็ต 9. หลักสูตรวิชานันทนาการกีฬาสร้างสุข ได้แก่ 9.1 กิจกรรมกีฬา เช่น เปตอง รำไม้พลอง โยคะ แอโรบิค เป็นต้น 9.2 กิจกรรมเข้าจังหวะดนตรี เช่น การเต้นรำวง การเต้นลีลาศ และการเต้นบาสโลบ เป็นต้น และ 9.3 เกมสันทนาการต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัย 10. หลักสูตรวิชาการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ ได้แก่ 10.1 กิจกรรมจิตอาสา เช่น การทำความสะอาดวัด โรงเรียน การปลูกต้นไม้ และทำกิจกรรมร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าอ้อย เป็นต้น 10.2 การสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อชุมชนสังคม

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณภาพชีวิต, สวัสดิการสังคม, โรงเรียนผู้สูงอายุ

Abstract

Research on the development of quality of life for the elderly Through the social welfare system, the elderly school Lao Lao Sub-district, Rong Kham District, Kalasin Province Objective 1. To study the quality of life problems of the elderly in Lao Oi Subdistrict, Rong Kham District, Kalasin Province 2. To improve the quality of life of the elderly Through the social welfare system, elderly school, Lao Oi Sub-district, Rong Kham District, Kalasin Province Is a qualitative research There were a total of 40 target groups. The instruments used in the semi-structured interview and observation form were: 1. To study the quality of life problems of the elderly in Lao Oi Subdistrict, Rong Kham District, Kalasin Province, found three problems: 1.1 health problems Health 1.2 Problems of economic problems 1.3 Social problems 2. To improve the quality of life of the elderly Through the social welfare system, the elderly school, Lao Oi Subdistrict, Rong Kham Subdistrict, Kalasin Province There is a need to solve problems and create quality of life development. By bringing the problems and problems that occur in the community to be applied through the curriculum of the elderly school, Lao Oi Sub-district Based on the concept of creating quality of life and society Can lead to practical use in 10 courses, including: 1. Academic programs such as 1.1 Thai language learning 1.2 Foreign language learning 1.3 Math learning 1.4 Social learning / General knowledge and 1.5 Legal learning The Act relating to the elderly 2. The elderly

health care curriculum, namely 2.1 Study of traditional herbal medicines that have properties for the treatment of basic diseases. According to local wisdom 2.2 Exercise for good health including physical health, mental health 2.3 Nutrition / eating food to be hygienic suitable for the age range 2.4 Oral hygiene and 2.5 annual health examination 3. Career promotion courses include 3.1 Career training based on aptitude, such as making brooms, weaving fabrics, flowers, making crafts, etc. 3.2. And local knowledge and 3.3 learning marketing principles / sales promotion 4. Community history courses such as 4.1 Community history learning 4.2 Exchange of politics / administration from the past to the present 5. Curriculum in religion, art and culture Traditions include 5.1 learning the principles of Buddhism and applying in daily life. 5.2 Learning of culture and traditions. 6. Local wisdom courses include: 6.1 Conservation activities / Local knowledge transfer 6.2 Local wisdom dissemination activities and 6.3 Lifestyle activities and social existence 7. Sufficiency economy courses include 7.1 Learning The existence and practice of people at all levels. 7.2 Building a good immune system. 7.3. 7.4 lifestyles with patience, perseverance, wisdom and prudence 8. sober academic curriculum using a mobile phone. And the use of internet media, including 8.1 mobile phone use 8.2 Use of internet media 9. Courses for recreational, recreational and recreational sports include 9.1 sports activities such as petanque, dance, yoga, aerobics, etc. 9.2 Music rhythmic activities such as dance, dance, dance And the Basalt dance etc. and 9.3 various recreation games that are suitable for the ages 10. Courses for public service activities include 10.1 volunteer activities such as cleaning the temple, planting school And doing activities with Subdistrict Administrative Organizations, etc. 10.2 Creating good conscience for the social community

Keyword: Development Quality of Life, Social Welfare, Elderly School

บทนำ

ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ มาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2548 กล่าวคือมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ อันเป็นผลมาจากอัตราการเกิดที่ลดลงและความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ ทำให้ผู้สูงอายุมีอายุยืนยาวขึ้นการที่ประชากรวัยสูงอายุมิแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศต้องมีรายจ่ายด้านสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น ครอบครัวต้องแบกรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้นขณะที่ผู้สูงอายุเองเมื่อมีอายุยืนยาวขึ้นก็ยิ่งต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนรายได้หรือมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพ รวมถึงความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังต่าง ๆ ความพิการหรือทุพพลภาพ นอกจากนี้ สภาพครอบครัวไทยที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต จากที่มีคนหลายรุ่นอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน กลายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุต้องอยู่กันตามลำพังขาดผู้ดูแล และอาจเกิดความรู้สึกว่าชีวิตไร้

ความหมาย สถานการณ์ของผู้สูงอายุไทยจึงน่าวิตก การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจึงควรดำเนินการควบคู่กับ มาตรการอื่น ๆ ของรัฐเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง ซึ่งผู้มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ สมาชิกใน ครอบครัวชุมชน และท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจโดยตรงในการดูแลผู้สูงอายุ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุน และแสวงหาความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีพื้นที่ในการเข้าร่วม กิจกรรมกับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถ่ายทอดภูมิปัญญา หรือการพัฒนา ตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นการยกระดับการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุมองเห็น คุณค่าและความสำคัญของตนเอง และชุมชนประจักษ์ในศักยภาพและพลังของผู้สูงอายุส่งผลให้ผู้สูงอายุใช้ชีวิต อย่างมีคุณค่ามีศักดิ์ศรีและมีความสุข เป็นต้น โรงเรียนผู้สูงอายุ เป็นรูปแบบหรือแนวทางหนึ่งที่สำคัญในการ เตรียมความพร้อมรองรับกับสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้สูงอายุและการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับ ผู้สูงอายุ ซึ่งคำว่า “โรงเรียนผู้สูงอายุ” คือ การจัดรูปแบบให้มีการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนา ทักษะเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุจะเป็นเรื่องที่ผู้สูงอายุสนใจและมี ความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะชีวิตที่จำเป็น โดยมีวิทยากรจิตอาสาหรือจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขณะเดียวกันก็เป็นพื้นที่ที่ผู้สูงอายุจะได้แสดงศักยภาพ โดยการถ่ายทอดภูมิความรู้ ประสบการณ์ที่สั่งสมแก่บุคคลอื่น เพื่อสืบสานภูมิปัญญาให้คงคุณค่าคู่กับชุมชน เป็นต้น อีกทั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ ยังเป็นการจัดการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่ต้องการให้ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่มีความสำคัญต่อการ ดำเนินชีวิตเกิดจากแนวคิดที่ตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญ และพลังของผู้สูงอายุ โดยการสร้างพื้นที่ส่งเสริม การเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย เป็นต้น การเกิดขึ้นของโรงเรียนผู้สูงอายุยังสอดคล้องกับแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564) ฉบับ ปรับปรุง ครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2552) และพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ข้อเสนอเชิงนโยบายในเวทีการ ประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติปี 2553 และ 2556 และแผนระดับชาติหลายฉบับที่ให้ความสำคัญกับ การศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตการพัฒนาศักยภาพของบุคคลอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เป็นต้น (กรมกิจการผู้สูงอายุ. 2559)

องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ ในชุมชนขึ้น ซึ่งได้ดำเนินการภายใต้แนวคิดการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อให้ ผู้สูงอายุได้เรียนรู้พัฒนาทักษะในการดูแลตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยอยู่บน พื้นฐานแนวคิดที่ว่าผู้สูงอายุมีคุณค่าและมีศักยภาพ ควรได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้มีส่วนร่วมทำประโยชน์ ให้สังคม และส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้สูงอายุ โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้สูงอายุ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ จะต้องทำให้ผู้สูงอายุสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตปัจจุบัน เพิ่มโอกาสในการรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือ ชุมชน เป็นต้น ดังนั้น เพื่อเตรียมความพร้อมและรับมือกับสถานการณ์การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและการพัฒนา คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ที่เป็นสิ่งจำเป็นและเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ควรเร่งรีบในการดำเนินการอย่างทันที่หาก ไม่มีการดำเนินการใด ๆ เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ก็จะมีแนวโน้มที่จะต้องเผชิญกับปัญหาความยากจน ของผู้สูงอายุ คณะผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมความพร้อมและการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น ด้วยการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยผ่านระบบการจัดสวัสดิการสังคมโรงเรียน

ผู้สูงอายุ ตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีผู้สูงอายุมีอยู่เป็นจำนวนมากและมีความต้องการที่อยากจะพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้มีความสุข ตลอดจน ยังต้องการมุ่งสร้างพื้นฐานการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และพัฒนาความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนในการพัฒนาชีวิตให้ สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคง ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยผ่านระบบการจัดสวัสดิการสังคมโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ พื้นที่ตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

2.1 แหล่งข้อมูลด้านเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และเอกสารสื่อออนไลน์ เป็นต้น

2.2 แหล่งข้อมูลด้านตัวบุคคล อาทิ ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่วิจัย ประชาชนชาวบ้าน ผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เป็นต้น

2.3 แหล่งข้อมูลด้านสถานที่วิจัย คือ พื้นที่ตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยผ่านระบบการจัดสวัสดิการสังคมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

เริ่มต้น 1 ตุลาคม 2560 วันที่สิ้นสุด 30 กันยายน 2561

ระเบียบวิธีวิจัย

1. แหล่งข้อมูล

1.1 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ เอกสารวิชาการ สถิติ หนังสือ ตำรา วรรณกรรม บทความทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสื่อสิ่งพิมพ์ออนไลน์ เป็นต้น

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ การสำรวจ การสังเกต การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ประชาชนในชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นต้น

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

2.2 แบบสังเกต (Observation form)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และแบบสังเกต (Observation Form)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเชิงอุปนัยอธิบายความอย่างเป็นระบบ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยผ่านระบบการจัดสวัสดิการสังคมโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จากการศึกษาสภาพปัญหาด้านคุณภาพชีวิตพบ 3 ด้าน ได้แก่

1.1 สภาพปัญหาด้านสุขภาพอนามัย พบว่า สภาพปัญหาด้านสุขภาพอนามัย เป็นปัญหาที่สำคัญอันดับแรกส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน โดยจากข้อมูลตำบลเหล่าอ้อย (TACNAP) ประชากรทั้งหมดจำนวน 4,819 คน แยกเป็นชาย 2,397 คน หญิง 2,422 คน และจำนวนครัวเรือนรวมทั้ง 1,081 ครัวเรือน แยกกลุ่มประชากรที่ต้องการดูแลทั้งหมดของตำบลเหล่าอ้อยมี 830 คน คือผู้สูงอายุ 405 คน ผู้พิการ 55 คน เป็นต้น และการลงพื้นที่วิจัยโดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายหลักและกลุ่มเป้าหมายรอง พบว่า ผู้สูงอายุโดยส่วนใหญ่ประสบกับสภาพปัญหาด้านสุขภาพร่างกายที่ไม่ค่อยแข็งแรง และมีความเจ็บป่วยเพราะสูงอายุ ซึ่งมีสาเหตุมาจากหลายประการด้วยกัน อาทิ เกิดโรคร้ายไข้เจ็บจากการไม่ได้ออกกำลังกายที่ดีพอ และการกินอาหารการที่ไม่เป็นไปตามหลักโภชนาการ เป็นต้น ตลอดจน ผู้สูงอายุในชุมชนตำบลเหล่าอ้อยมีปัญหาสุขภาพอนามัย เนื่องมาจากปัจจัยภาวะความชราที่ทำให้เซลล์ เนื้อเยื่อ อวัยวะต่าง ๆ เสื่อมลง แล้วก่อให้เกิดโรคร้ายที่พบในทางร่างกาย ได้แก่ โรคเกี่ยวกับกระดูก เส้นเอ็น ปวดเมื่อย โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดสมอง โรคมะเร็ง และโรคร้ายที่พบในทางจิตใจ คือ ผู้สูงอายุมีความหดหู่ใจกังวลใจจากปัญหาสุขภาพ เพราะความเสื่อมถอยด้านร่างกายมีผลกระทบต่อระบบประสาท ความทรงจำ เกิดอาการหลงลืม เกิดความกังวลใจกลัวถูกทอดทิ้ง จิตใจหดหู่ ซึมเศร้า เหงา ว้าเหว เป็นต้น

1.2 สภาพปัญหาด้านเศรษฐกิจ พบว่า สภาพปัญหาด้านเศรษฐกิจเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญอีกหนึ่งประการที่มีผลกระทบต่อผู้สูงอายุในชุมชนตำบลเหล่าอ้อย ซึ่งอาจเป็นผลมาจากฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวหรือครัวเรือนส่วนใหญ่ของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลเหล่าอ้อยมีฐานะปานกลางค่อนข้างไปทางยากจน ทั้งนี้เพราะผู้สูงอายุในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเมื่อมีอายุมากหรือร่างกายชราภาพ อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายก็จะอ่อนแอเสื่อมลงไม่มีเรี่ยวแรง ทำให้ผู้สูงอายุไม่สามารถทำงานเหมือนอย่างแต่ก่อนได้ บุตรหลานจึงให้อยู่เฝ้าบ้านไปวัน ๆ เป็นต้น ตลอดจน ด้วยอาชีพเกษตรกรรมดังกล่าวนี้ เช่น การปลูกข้าว มันสำปะหลัง อาจเรียกว่าเป็นรายได้ประจำไม่ใช่รายได้ประจำเดือน หรือก็คือการมีรายได้ที่ไม่แน่นอน

และน้อย ประกอบกับจะมีรายได้พออยู่พอกินและขาดทุนกำไรยังต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการผลิตที่เกี่ยวข้อง
อย่าง ฝน ฟ้า อากาศ และกลไกราคาทางการตลาดของพ่อค้าคนกลางในการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรในแต่ละ
ปีด้วย ฯลฯ ฉะนั้นเห็นได้ชัดว่าเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ผู้สูงอายุในชุมชนตำบล เหล่าอ้อย จะต้องมีการจ่าย
หรือค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูตนเองเป็นจำนวนเงินที่สูงมาก ซึ่งรายได้ที่มีเพียงเล็กน้อยจึงไม่เพียงพอต่อการดำรง
ชีพหรือเลี้ยงดูตนเองได้ จึงกลายมาเป็นภาระของบุตรหลานในครอบครัว และภาครัฐในการช่วยเหลือเลี้ยงดู
เป็นต้น

1.3 สภาพปัญหาด้านสังคม พบว่า สภาพปัญหาด้านสังคม เป็นอีกหนึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ
ในชุมชนตำบลเหล่าอ้อย ทั้งนี้เพราะอันเนื่องมาจากผู้สูงอายุมีความรู้สึกนึกคิดว่าตนเองอาจเป็นภาระของ
ครอบครัวและสังคมหรือนึกคิดว่าผู้คนในสังคมจะมองว่าตนเองเป็นกลุ่มผู้คนที่ไม่มีประโยชน์ต่อสังคม อีกทั้ง
ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้ออกนอกบ้านอยู่แต่กับบุตรหลาน และผู้สูงอายุบางส่วนบุตรหลานให้เฝ้าบ้านอยู่เพียง
ลำพัง จึงไม่มีโอกาสได้ออกไปทำกิจกรรมพบปะสังสรรค์กับบุคคลอื่น ๆ ในชุมชน สังคม เป็นต้น

2. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยผ่านระบบการจัดสวัสดิการสังคมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบล
เหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุในชุมชนตำบลเหล่าอ้อย มี
ความต้องการที่จะแก้ไข้ปัญหาและสร้างการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยได้นำสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนมา
ปรับประยุกต์ใช้ผ่านหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลเหล่าอ้อย บนพื้นฐานแนวคิดของการสร้าง
คุณภาพชีวิตและสังคม การบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม ศิลธรรม และวัฒนธรรม มุ่งสร้าง
พื้นฐานการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และพัฒนาความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ
โดยให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้ว่า
โรงเรียนผู้สูงอายุเป็นการเรียนรู้ในการพัฒนาชีวิตและสังคม สามารถพึ่งพาตนเองได้ และรู้เท่าทันการ
เปลี่ยนแปลง อีกทั้งเป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้สูงอายุใน
ชุมชน โดยการกำหนดสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้
ความสำคัญกับการพัฒนาทั้งในด้านจิตใจให้มีคุณธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนรู้ สร้างภูมิคุ้มกัน
สามารถจัดการกับองค์ความรู้ ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม
การเมือง การปกครอง เป็นต้น และได้นำไปสู่การจัดการจัดทำหลักสูตรกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ
โดยผ่านระบบการจัดสวัสดิการสังคมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมี
ความสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมและ
สามารถนำไปสู่การปฏิบัติใช้ได้จริง จำนวน 10 หลักสูตร คือ

2.1 หลักสูตรวิชาการ ได้แก่ 1) การเรียนรู้ภาษาไทย 2) การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 3) การเรียนรู้
คณิตศาสตร์ 4) การเรียนรู้สังคม/ความรู้ทั่วไป และ 5) การเรียนรู้กฎหมาย พ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

2.2 หลักสูตรวิชาดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ได้แก่ 1) การศึกษายาสมุนไพรพื้นบ้านที่มีสรรพคุณในการ
ดูแลรักษาโรคเบื้องต้นตามภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพที่ดีทั้งสุขภาพร่างกาย
สุขภาพจิตใจ 3) การโภชนาการ/การรับประทานอาหารให้ถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับช่วงวัย 4) การอนามัย
ของช่องปาก และ 5) การตรวจสุขภาพประจำปี

2.3 หลักสูตรวิชาส่งเสริมอาชีพ ได้แก่ 1) การฝึกอาชีพตามความถนัด เช่น ทำไม้กวาด ผ้าทอ ดอกไม้จันทน์ การทำบายศรี งานฝีมือ เป็นต้น 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาชีพภูมิปัญญาในท้องถิ่น และ 3) การเรียนรู้หลักการตลาด/การส่งเสริมการขาย

2.4 หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ชุมชน ได้แก่ 1) การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชุมชน 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การเมือง/การปกครองจากอดีตถึงปัจจุบัน

2.5 หลักสูตรวิชาศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี ได้แก่ 1) การเรียนรู้หลักพุทธศาสนากับการนำมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน 2) การเรียนรู้วัฒนธรรมและประเพณีฮีตสิบสองคองสิบสี่ของชาวอีสาน

2.6 หลักสูตรวิชาภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ 1) กิจกรรมการอนุรักษ์/ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) กิจกรรมการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 3) กิจกรรมวิถีชีวิตกับการดำรงอยู่ในสังคม

2.7 หลักสูตรวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 1) เรียนรู้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกกระดับ 2) การสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 3) เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจ และ 4) การดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ

2.8 หลักสูตรวิชาการใช้โทรศัพท์มือถือ และการใช้อินเทอร์เน็ต ได้แก่ 1) การใช้โทรศัพท์มือถือ 2) การใช้อินเทอร์เน็ต

2.9 หลักสูตรวิชานันทนาการกีฬาสร้างสุข ได้แก่ 1) กิจกรรมกีฬา เช่น เปตอง รำไม้พลอง โยคะ แอโรบิก เป็นต้น 2) กิจกรรมเข้าจังหวะดนตรี เช่น การเต้นรำวง การเต้นลีลาศ และการเต้นบาสโลบ เป็นต้น และ 3) เกมสันทนาการต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัย

2.10 หลักสูตรวิชาการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ ได้แก่ 1) กิจกรรมจิตอาสา เช่น การทำความสะอาดวัด โรงเรียน การปลูกต้นไม้ และทำกิจกรรมร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าอ้อย เป็นต้น 2) การสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อชุมชน สังคม

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในการผ่านกระบวนการการจัดสวัสดิการสังคมโรงเรียนผู้สูงอายุในตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลเหล่าอ้อย ทางผู้วิจัยได้ทำการสรุปและอภิปรายผลตามข้อวัตถุประสงค์โดยพบปัญหาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทั้งจากภาคทฤษฎีและภาคสนาม พบว่าปัญหาของผู้สูงอายุในตำบลเหล่าอ้อย มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1. สภาพปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัย ที่เป็นปัญหาที่สำคัญ ที่อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาโดยดูจากข้อมูลตำบลเหล่าอ้อย(TACNAP) มีประชากรรวมทั้ง 4,819 แยกเป็นชาย 2,397คน หญิง 2,422 คน ซึ่งส่วนที่สำคัญคือกลุ่มประชากรที่ต้องการการดูแลทั้งหมดในตำบลเหล่าอ้อยมี 830 คน ผู้สูงอายุ 405 คน ผู้พิการ 55 คน ส่วนใหญ่ประชาชนผู้สูงอายุมีปัญหาทางด้านสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรงและมีอาการเจ็บป่วย เพราะผู้สูงอายุ อาจเกิดอาการเจ็บป่วยได้หลายประการด้วยกัน เช่น เจ็บป่วยจากการที่ไม่ได้ออกกำลังกาย การกินอาหารที่ไม่ตามหลักโภชนาการ 2. ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เป็นปัญหาที่สำคัญอีกหนึ่งประการที่มีผลกระทบต่อผู้สูงอายุในชุมชน ที่เกิดผลมาจากผลทางเศรษฐกิจของครอบครัวหรือครัวเรือนของผู้สูงอายุ การทำงานและอาชีพของคนในชุมชนของผู้สูงอายุในชุมชน มักจะประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรม และเมื่อระยะเวลาผ่านไปหรือมีอายุมากขึ้นทำให้ร่างกายชราภาพอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายก็อ่อนแรงลงไม่มีเรี่ยวแรง และไม่สามารถทำงานหนัก ๆ ได้ 3. ปัญหาทางด้านสังคม พบว่า สภาพปัญหาทางด้านสังคม ที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุใน

ตำบลเหล่าอ้อย ทั้งนี้เพราะ ผู้สูงอายุในชุมชนมีความรู้สึกรู้สึกคิดว่า ตนเองอาจเป็นภาระของครอบครัวหรือ ลูกหลานและสังคมมองว่าตนเองเป็นกลุ่มที่ไม่มีประโยชน์ต่อสังคม และผู้สูงอายุบางส่วนบุตรหลานให้เฝ้าบ้านอยู่เพียงลำพัง จึงไม่มีโอกาสออกไปทำกิจกรรมสังสรรค์กับบุคคลอื่น ๆ ในชุมชน การวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุเพื่อ การนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยผ่านระบบการจัดสวัสดิการสังคมโรงเรียนผู้สูงอายุตำบล เหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ได้กล่าวถึงปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการแก้ไขปัญหา ที่เป็นการให้ความรู้ การอบรม การสร้างจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้สูงอายุ รวมไปถึงการสร้างทักษะ วิชาชีพให้แก่ผู้สูงอายุในชุมชนตำบลเหล่าอ้อยในทางปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ในการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยผ่านระบบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จากการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคสนาม พบว่า ผู้สูงอายุในตำบลเหล่าอ้อย มีความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาและการสร้างการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการนำสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นใน ชุมชนมาปรับประยุกต์ใช้ผ่านหลักสูตรการศึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุ บนพื้นฐานแนวคิดของการสร้างคุณภาพชีวิต และสังคม การบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม ศิลธรรม และวัฒนธรรม มุ่งสร้างพื้นฐานการเป็น สมาชิกที่ดีในครอบครัว ชุมชน สังคม และการพัฒนาความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพโดยมีภาคี เครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาชีวิตและสังคม สามารถพึ่งพาตนเองได้และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง อีกทั้ง เป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชน โดยการกำหนดสาระการเรียนรู้ มาตราฐาน การจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล ให้ความสำคัญกับการ พัฒนาทั้งด้านจิตใจและคุณธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนรู้ สร้างภูมิคุ้มกัน สามารถจัดการกับองค์ ความรู้ ภูมิปัญหาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง เป็นต้น

จากที่ได้กล่าวมาได้แนวคิดไปสู่การจัดทำหลักสูตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยมีความ สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและความต้องการกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมและนำไปสู่การ ปฏิบัติจำนวน 10 หลักสูตร ได้แก่ 1. หลักสูตรวิชาการ ได้แก่ 1.1 การเรียนรู้ภาษาไทย 1.2 การเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ 1.3 การเรียนรู้คณิตศาสตร์ 1.4 การเรียนรู้สังคม/ความรู้ทั่วไป และ 1.5 การเรียนรู้ กฎหมาย พ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ 2. หลักสูตรวิชาดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ได้แก่ 2.1 การศึกษายาสมุนไพร พื้นบ้านที่มีสรรพคุณในการดูแลรักษาโรคเบื้องต้นตามภูมิปัญญาท้องถิ่น 2.2 การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพที่ดี ทั้งสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิตใจ 2.3 การโภชนาการ/การรับประทานอาหารให้ถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับช่วง วัย 2.4 การอนามัยช่องปาก และ 2.5 การตรวจสุขภาพประจำปี 3. หลักสูตรวิชาส่งเสริมอาชีพ ได้แก่ 3.1 การฝึกอาชีพตามความถนัด เช่น ทำไม้กวาด ผ้าทอ ดอกไม้จันทน์ การทำบายศรี งานฝีมือ เป็นต้น 3.2 การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้อาชีพภูมิปัญญาในท้องถิ่น และ 3.3 การเรียนรู้หลักการตลาด/การส่งเสริมการขาย 4. หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ชุมชน ได้แก่ 4.1 การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชุมชน 4.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเมือง/การปกครองจากอดีตถึงปัจจุบัน 5. หลักสูตรวิชาศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี ได้แก่ 5.1 การเรียนรู้หลักพุทธศาสนากับการนำมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน 5.2 การเรียนรู้วัฒนธรรมและประเพณี อีสานสองคลองสี่ของชาวอีสาน 6. หลักสูตรวิชาภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ 6.1 กิจกรรมการอนุรักษ์/ ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น 6.2 กิจกรรมการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 6.3 กิจกรรมวิถีชีวิตกับการดำรง

อยู่ในสังคม 7. หลักสูตรวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 7.1 เรียนรู้แนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับ 7.2 การสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 7.3 เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจ และ 7.4 การดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ 8. หลักสูตรวิชาการใช้โทรศัพท์มือถือ และการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ได้แก่ 8.1 การใช้โทรศัพท์มือถือ 8.2 การใช้สื่ออินเทอร์เน็ต 9. หลักสูตรวิชานันทนาการ กีฬาสร้างสุข ได้แก่ 9.1 กิจกรรมกีฬา เช่น เปตอง รำไม้พลอง โยคะ แอโรบิก เป็นต้น 9.2 กิจกรรมเข้าจังหวะ ดนตรี เช่น การเต้นรำวง การเต้นลีลาศ และการเต้นบาสโลบ เป็นต้น และ 9.3 เกมสันทนาการต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัย 10. หลักสูตรวิชาการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ ได้แก่ 10.1 กิจกรรมจิตอาสา เช่น การทำความสะอาดวัด โรงเรียน การปลูกต้นไม้ และทำกิจกรรมร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าอ้อย เป็นต้น 10.2 การสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อชุมชน สังคม

การสังเคราะห์องค์ความรู้และนวัตกรรม

1. ที่ตั้งหรือชุมชน คือ ตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์
2. การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ มีรูปแบบพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยผ่านระบบการจัดสวัสดิการสังคมโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์
3. ความสำเร็จในการแก้ไขปัญหา คือ เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยผ่านระบบการจัดสวัสดิการสังคมโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลเหล่าอ้อย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 1.1 ควร มีการประเมินผลหลักสูตรกิจกรรมทั้งก่อน-หลัง ทุกหลักสูตรกิจกรรม ทั้งนี้เพราะจะได้ทราบถึง ผลการประเมินว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ตลอดจน ยังจะได้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอีกด้วย
 - 1.2 ควรมีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นประจำทุกปีการศึกษา เพราะสภาพปัญหาและความต้องการอาจมีสถานะที่เปลี่ยนแปลงไปอิทธิพลผลกระทบทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมตามยุคสมัย เป็นต้น
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าอ้อย ควรมีการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณด้านการส่งเสริม พัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนบางกิจกรรมมีความ จำเป็นจะต้องนำงบประมาณเข้ามาช่วยเหลือและพัฒนาไปด้วย
 - 2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าอ้อย ควรมีการวิจัยเชิงพื้นที่ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อจะ ได้ทราบหรือรู้ถึงปัญหา อุปสรรค และความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่สอดคล้องกับสถานะที่เปลี่ยนแปลงไป อิทธิพลผลกระทบทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมตามยุคสมัย อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และการพัฒนาให้ถูกต้อง ตรงจุด มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยการให้ความช่วยเหลือแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ คณาจารย์ ที่คอยให้แนะนำ คำปรึกษามาโดยตลอด จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นักวิจัยในพื้นที่ กลุ่มเป้าหมายหลักและกลุ่มเป้าหมายรองทุกท่านที่ให้ความสะดวกการอำนวยความสะดวก และประสานงาน ในการทำวิจัย ตลอดจน การค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือประสานงาน อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ด้วยดี จนสำเร็จสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

กรมกิจการผู้สูงอายุ กองส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ. (2559). **คู่มือโรงเรียนผู้สูงอายุ**. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

วิพรรณ ประจวบเหมาะ. (2553). **โครงสร้างระบบการติดตามและประเมินผลแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 -2564)**. จุฬาสัมพันธ์ ปีที่ 53 ฉบับที่ 9 วันจันทร์ที่ 8 มีนาคม 2553 จาก http://www.research.chula.ac.th/cu_online/2553/vol_9_1.html

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2558). **โรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อคนไทยชราอย่างสง่า**. สืบค้นออนไลน์จาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/27998.html> (สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2559)